

Iskolakezdés margójára....

Ének-zene tanárként, zeneiskolai igazgatóként, szolfézstanárként, karnagyként elsődleges feladatomban tekintetem és tekintem ma is, hogy a zene mindenki számára elérhető, tanulható és végső soron megszerethető dolog legyen. Fontosnak tartom ezt azért, mert a zene lelket és értelmet egyaránt fejlesztő dolog, és bár időigényes és bizonyos fokú, életkornak megfelelő erőfeszítést igényel, de sokszorosan megtérül a befektetett energia az élet minden területén. Akik ismerik a zeneiskolai munkánkat, azok tudják, hogy kollégáimmal közösen ezen értékek mentén tanítunk és alakítjuk a zeneiskolai életet. De egy kicsit eltávolodva a közvetlen szakmai munkától, azt gondolom, hogy az iskola, legyen az bármilyen, elsődleges feladata, hogy valami olyat adjon, ami által az odajáró gyermek, fiatal, akár felnőtt is többé, jobbbá váljon.

Visszaemlékezve saját tapasztalataimra, ami még általános iskolás koromból számomra a legmeghatározóbb volt, hogy tanáraink szerettek tanítani, mi pedig szerettünk velük lenni, és talán ezért, szerettünk iskolába járni és tanulni. *Mindenre volt elég idő.* A felállított és elfogadott követelményeket teljesíteni kellett, de a minimum szint elérhető volt bárki számára, ami a továbblépést is biztosította egyben. Ha egy tanuló nehézségbe ütközött, - akár egyéni adottságai, a családi környezet vagy egyéb okból, - a tanárok segítségével és a meggyőződésükkel, hogy mindez áthidalható, az alapvető követelményeket végül sikeresen tudta teljesíteni.

A másik nagyon fontos tapasztalatom - amit később, pedagógusként, követendő elvként határoztam meg magamnak - az volt, hogy mindenki számított valakinek, valaminek. Ki ebben, ki abban volt ügyesebb, tehetségesebb és elvárták, hogy, amiben egy gyermek jobb, abban igyekezzen minél többet fejlődni, teljesíteni. Ez elsősorban nem tantárgyakra vonatkozott. Ritkán hangzott el, hogy „te jó vagy matematikából, te pedig énekből vagy nagyon jó.” Sokkal inkább az, hogy jó logikája van, kiváló hallása és szeret énekelni, vagy feladatokat megoldani, nagyszerű versenyeredményei vannak. De fontos volt az is, hogy segítőkész, hogy lehet rá számítani, kiváló közösségi ember, egyebek.

Minden fontos volt, a legapróbb dolgok is számítottak és *volt idő mindenre.* Voltak betartható szabályok, melyekkel együtt is gyerekek lehettünk. Az biztos, hogy egyikünk sem töltött sok időt iskolai feladatokkal, mégis sokunk diplomás, saját szakterületén kiváló lett itthon és külföldön egyaránt, iskolákat végeztünk és dolgozunk a magunk helyén. Képességeink, adottságaink szerint a legtöbbet hozták ki belőlünk tanáraink és az iskolák. Persze az élet sokfelé terelheti az embert, vannak sikerei és kudarcai, elért és csak vágyott céljai, de biztos, hogy nem az iskolai osztályzatok határozták meg későbbi életünket.

Az iskolai kereteken belül megtapasztaltuk mi az a közösség, őszinték lehettünk, és sok mindennel foglalkozhattunk szabadidőnkben. Zenei tagozatos osztályként sokan zeneiskolába jártak, sokan sportoltak, akár mindkettőt egyszerre, és néhányan közülünk a képzőművészetekkel foglalkoztak, és rengeteget játszottunk még felső-tagozatos korunkban is. A középiskoláról más emlékeim vannak, itt sok jó dolog mellett, már negatív példák is beleégtek a lelkembe. De végül ez is hasznosnak bizonyult, hiszen pontosan tudom és

átérezem, milyen az, ha nincs elfogadó, támogató közeg, mekkora hatással lehet jó és rossz értelemben is a pedagógus növendékeire, szavaival és tetteivel.

Félreértés ne essék, nem gondolok vissza elmúlt időszakokra nosztalgiával. Igyekszem a jelenben megélni a lehető legteljesebben az életet, végezni a feladatokat és tudom, hogy változnak a dolgok és mi is változunk, így változnak iskoláink is. De az elfogadó közösséget biztosító, értelmet és érzelmet fejlesztő szerepe ma éppúgy fontos, mint korábban.

Kodály Zoltán pedagógiai törekvéseinek elindulása óta, rengeteg pedagógiai, pszichológiai vizsgálat, kísérlet követte egymást. Ezek és a későbbi agykutatási eredmények itthon és külföldön egyaránt bizonyítják, hogy a zene kimagaslóan pozitív hatással van minden szempontból a gyermek értelmi és érzelmi fejlődésére. Sok vizsgálat és jó gyakorlat pedig a sport, a képzőművészetek, a tánc és a zene különösen hatékony együttesét igazolják minden területen.

... És ezt söpri le azzal az egyszerű mondattal, hogy az iskolai tanórák és a tanulás miatt erre már nem futja az időből, vagy súlyosabb esetben a tanulástól elvett hasznavehetetlen időtöltésnek tartják - sajnos sokszor pedagógusok is - a zenetanulást, sportot, egyebeket. Az erre szánt különórák terhelnék meg gyermekeinket? Ez a tévhit. A teljesíthetetlen elvárások, a mérhetetlen tananyag, és az alapozás hiánya megterhelő lehet. Mint ahogy a kevés alvás, a nem életkornak megfelelő rengeteg inger, a felszínes információhegyek és az arctalan kommunikációra szánt, gyermekektől elvett idő is megterhelik a szívet, lelket és értelmet egyaránt.

Sokak szerint az iskola a tanulás legfőbb színtere. Határozottan vélem, hogy tanulni mindenhol lehet és kell. Elsősorban a családban. Az élet nehézségeinek megéléséhez, átéléséhez, döntésképesé váláshoz, vagyis a tanulásra való alkalmasság eléréséhez személyes példák juttatnak el, közvetlenül és közvetett módon. A család aztán kitágul, fontos szerepet kap az óvoda, iskola, a barátok, más kapcsolatok is.

A tudás ma már elérhető ezerféle módon, ezért nem kellene iskolába járni. Miben rejlik az iskola legfőbb szerepe és varázslata mégis? A közösségben és a viszonylag kis területen összeálló sokszínűségben. Az iskola akkor jó, ha az értelmi és érzelmi területeket egyaránt akarja és tudja fejleszteni szinte észrevétlenül. Ilyen a zene, a sport, a tánc, a rajzolás, bármely képzőművészeti tevékenység, még a gyöngyfűzés is, a közös kirándulások, az együtt töltött idő és a játék. Persze fontos, hogy írni, olvasni, számolni is megtanuljanak a gyerekek, könnyedén, játékkal és semmit sem siettetve, inkább az alaposságra törekedve, a gyermeki természetes nyitottság megtartásával. Ezért az iskola legfőbb szerepe, hogy közösségi térben a gyermekek fejlődését segítse, és nem kellene elfelejteni a már összegyűjtött és igazolt tapasztalatokat, amik bizonyítottan gyermekeink hasznára válhatnak a jövőben is.

„A zene erkölcsi törvény. Lelket kölcsönöz a mindenségnek, szárnyat az élménynek, szállni tanítja a képzeletet, bájt ad a szomorúnak, derűt és életet mindennek. Lényege a rendnek, és útja minden jóhoz, igazságoshoz és széphez vezet, amelynek csak láthatatlan, de kápráztató, szenvedélyes és örökkévaló alakja.” *Platón*

Ráduly Ildikó